

[Per Hækkerup.]

kan finde konkrete samarbejdsformer, der gør dette muligt.

Jeg kan være enig i den slutning, den højtærede udenrigsminister er nået til. Det må være såvel en europæisk som en dansk interesse, at arbejdet for at finde en løsning på det økonomiske samarbejdsproblem, der omfatter alle OEEC-landene, fortsættes. Vi må med dette for øje holde os alle muligheder åbne. Vi kan derfor ikke låse os fast og udelukke andre muligheder ved nu at gå ind i de seks' økonomiske union eller medvirke til oprettelsen af et frihandelsområde mellem de „andre“ seks. I de fortsatte forhandlinger om en bredere løsning må vi tilstræbe det videst gående nordiske samarbejde og dermed styrke vor forhandlingsposition.

Per Federspiel: Jeg vil gerne takke de to højtærede ministre for den fyldige redegørelse for markedsplanernes stilling både på det europæiske og det nordiske plan. Samtidig vil jeg give udtryk for mit partis anerkendelse af den åbenhed og grundighed, hvormed vi til stadighed har været holdt orienteret om disse forhandlingers forløb.

Den europæiske markedssituation angår jo hele befolkningens eksistens, og det er ikke for meget sagt, at også landets politiske fremtid afhænger af den rigtige løsning af de spørgsmål, der rejser sig i denne forbindelse. Det var derfor med en vis skuffelse, man i begge de to redegørelser spejdede forgæves efter et fingerpeg om, hvilken politik den høje regering kunne anvise i den situation, der nu foreligger, efter at forhandlingerne om et europæisk frihandelsområde er definitivt strandet.

Den højtærede udenrigsminister nævnte henimod slutningen af sit indlæg, at danske interesser tilsiger, at der foretages, hvad der er muligt, for at forhandlingerne om frihandelsområdet hurtigt genoptages og føres igennem således, at handelskrigslignende tilstande kan undgås. Jeg har aldrig lagt skjul på min tillid til den højtærede udenrigsministers realitetssans, men jeg må indrømme, at denne tillid har fået et grundskud. Ingen, der har fulgt disse forhandlinger, kan dog være i tvivl om, at det, efter de dramatiske begivenheder i Maudlingkomiteen og i OEEC i november og

december måned, er ganske utænkeligt, at trådene vil kunne tages op på det gamle grundlag. Det havde været lykkeligt, hvis et sådant frihandelsområde, som man dengang forhandlede om, hvor utraditionel og uprøvet denne tanke end var, havde kunnet gennemføres; men det vil være urigtigt at prøve at bortforklare, at de dybtgående uoverensstemmelser, der konstateredes under forhandlingerne, udelukker enhver tanke om, at forhandlingerne kan føres videre på dette grundlag.

Gennem hele det sidste år har udviklingen i øvrigt gennemgået en mærkbar forandring. Man begyndte forhandlingerne om et bredt europæisk område, der skulle omfatte de seks; men ganske langsomt og accepteret af alle ændredes situationen derhen, at ordet „frihandelsområde“ gled i baggrunden, og man begyndte at tale om europæisk økonomisk association. Dette var udtryk for, at initiativet var gået over på de seks lande og deres eksisterende organisation og var gledet den britiske regering af hænde. Det var fra dette tidspunkt, omkring begyndelsen af 1958, de seks lande, der havde initiativet i disse forhandlinger, og det er den situation, vi nu må se i øjnene.

Den højtærede udenrigsminister anslår en meget mere realistisk tone, når han siger, at udsigten til at nå til enighed under eventuelle nye forhandlinger om en langtidsløsning er højst usikker.

Der er imidlertid visse holdepunkter, som efter vor opfattelse må kunne danne udgangspunkt for en omvurdering af den politik, vi hidtil her i tinget har været enige om. Siden debatten for et år siden og under de talrige møder i det udenrigspolitiske nævns underudvalg har både regeringspartierne og oppositionen stort set været enige om den linje, der har været fulgt, nemlig at støtte bestræbelserne for en videre økonomisk samling i Europa, baseret på stadig friere markeder, udelukkelse i det omfang, det var muligt, af forskelsbehandling, gensidighed i behandlingen af landbrugs- og industriproduktionens eksportmuligheder og i øvrigt de forskellige foranstaltninger, der tjener til på internationalt plan at sikre og forøge samhandelen.

Vi har ikke fra vor side på noget tidspunkt lagt os fast på en ensidig løsning, frihandelsområdet eller noget andet, og vi